

Egy adatbázis bezárása ürügyén

2012 áprilisában lekerült a világhálóról a 2003-ban létrehozott amerikai Nemzeti Terrorizmusellenes Központ (*National Counterterrorism Center*) által 2004 óta működtetett – s a világ terrorizmussal foglalkozó szakemberei között az egyik legnépszerűbb – terrorizmus-adatbázis, a Worldwide Incident Tracking System (WITS). A Nemzet és Biztonság szerkesztősege úgy döntött, hogy a magyar biztonságpolitikai szakma által is gyakran használt WITS bezárását arra használja fel, hogy az Egyesült Államok kormánya által finanszírozott terrorizmus-adatbázis statisztikáira alapozva egyfajta összegzést, körképet adjon a világ elmúlt nyolc esztendőben tapasztalt terrorfenyegetettségéről. Szakmai értelemben ugyanis a WITS bezárásával véget ért egy olyan korszak, amikor a terrorista cselekmények számát és terrorista cselekmények célpontjainak karakterisztikus jellemzőit, a cselekmények halálos és nem áldozatainak, sebesülteknek, túszoznak a számát, az elkövetés módját és körülményeit, az elkövetők és áldozatok hovatartozását egyetlen, s ami talán ennél is fontosabb, jelen idejű gyűjtésen alapuló adatbázisból vizsgálhattuk hosszú éveken át. Elsősorban ez magyarázza, hogy folyóiratunk jelenlegi, dupla számába a szokásosnál több, a terrorizmussal foglalkozó tanulmányt és írást válogattunk be. Legalább ilyen fontos szempont volt az említett írások közlésének eldöntésekor az a tapasztalatunk, hogy a biztonságpolitika, a politikai erőszakformák és ezen belül a terrorizmus problémaköre iránt érdeklődő magyar közvéleménynek milyen kevés olyan minőségi publikáció áll rendelkezésére, amelyek a világ különböző térségeinek és országainak terrorfenyegetettségét számszerű és objektív adatokra alapozva átfogóan és a tendenciákra összpontosítva dolgozzák fel. Természetesen tisztában vagyunk azzal is, hogy nagyszámú statisztikai adatot és grafikont csak abban az esetben fogad érdeklődéssel az olvasó, ha ezekből érthetővé, érthetőbbé válnak számára a számok, adatok és grafikonvonalak mögött rejlő események és folyamatok. A megértésnek ez az elősegítése volt a harmadik szempont a Nemzet és Biztonság e számának összeállításakor.

A WITS bezárása egyfajta jelképnek is tekinthető. Azt jelzi, hogy visszavonhatatlanul lezárult az a 2001. szeptember 11-ét követő időszak, amikor a nemzetközi biztonság napirendjét egyértelműen és hegemón módon a terrorizmus elleni küzdelem uralta. Ez az időszak valójában már 2008-ban, a pénzügyi-gazdasági világválság kirobbanásakor lezárult (a gazdasági biztonságot helyezve a nemzetközi biztonság napirendjének középpontjába), a WITS-adatbázis költséges fenntartása tehát egyfajta jutalom volt. Azoknak a szakértőknek a jutalma, akik az elmúlt három évben végre higgadtabb és nyugodtabb körülmények között, a közvélemény, a média és politika szubjektív és nemegyszer indulatok által meghatározott terrorizmuspercepciójától függetlenül is vizsgálhatták a politikai erőszaknak ezt a sajátos formáját. Míg tehát egyfelől sajnáljuk a WITS bezárását, mert egy igen fontos szakmai forrást veszítünk el vele, másfelől örülünk annak, hogy végre megszűnt a terrorizmus korábbi kivételezettsége, s újra egy lett a politikai erőszakformák közül.